

kleeden en een kleiner om de Thorarol na het lezen te bedekken, het laatste van Brusselsch kantwerk behoorende bij het genoemde overkleed van die stof.

Voor den Sabbathuitgang was er dan nog de bus met welriekende kruiden, die de aangename Sabbathgeuren symboliseeren, in zilver uitgevoerd, een „braeck” voor het maken der Paaschbrooden, een koperen lamp met luchtertjes, de Makkabeënlamp voor het Inwijdingsfeest en verder voor het Portugeesch Joodsche gebruik, dat andere Joden niet kennen, om op den herdenkingsdag van de verwoesting van Jeruzalem een zwart gescheurd voorhangsel voor de H. Arke te hangen, twee dezer voorhangsels met bijbehoorend dekje voor de Thorarol en ten slotte twee ba-zuinen voor de hooge feestdagen.

Twee voorwerpen zijn in de vertaling weggelaten nl. de „Resuha para Mulcut” en „Fontayna mantrãntada de estan(h)o”. Het eerste was een zeer eigenaardig voorwerp nl. een geeselriem, waarmede sommige zeer godvruchtige lieden zich in den bekeeringsstijd vóór den Grooten Verzoendag, als zondenbelijdenis in navolging van het oude Joodsche recht, 39 tikken, misschien wel niet al te harde, lieten toebrenge. Dit gebruik verdween hier echter in 't begin der 18de eeuw. De Utrechtsche professor Johannes Leusden, de bekende orientalist, beeldt het nog af in zijn in 1729 verschenen *Philologus Hebraeus Mixtus*¹⁾. Het tweede voorwerp was een eenvoudig springend fonteintje van tinnen substantie, ter wassching van de handen vóór het betreden der Synagoge.

Was dus de Synagoge voorzien van een kostbaren inventaris, nu moest men nog een Voorzanger hebben en in die dagen was de afgezant ten gebede en de zanger van Israëls gewijde liederen iemand, die meer dan behoorlijke bekwaamheden op het gebied der Joodsche wetenschappen bezat. Men beriep hiertoe H. H. R. Josiahu Pardo, den anderen zoon van Chacham David, en zelf ook tot het ambt van Opperrabbijn bevoegd, naderhand de eerste Opperrabbijn van Rotterdam. Hij is nog jong, zegt Ishac, maar men heeft veel verwachtingen van hem. Hij was een leerling van „Ets Haim” te Amsterdam en was er gehuwd met een dochter van den geleerden Opperrabbijn, Spinoza's leermeester, Saul Levy Morteira. Later was hij Opperrabbijn van de beide Joodsche ge-

---

1) Bazel 1729 4de editie dl. IV tegenover p. 305 tekst p. 357.